

EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 02.X.2008
C(2008)5710

Par: Valsts Atbalstu Nr. N 220/2008 – Latvija
EEZ/Norvēģijas finanšu mehānisma prioritāte „Eiropas kultūras mantojuma saglabāšana” — SIA „BC GRUPA” individuālais projekts „Second Life: Restoration of Wooden Cultural Heritage at Kalnciema/Melnšila Quarter in Riga”

Ministra kungs

I. PROCEDŪRA

1. Ar 2008. gada 30. aprīļa elektronisko paziņojumu, kas Komisijā reģistrēts 2008. gada 5. maijā, Latvijas iestādes saskaņā ar EK līguma 88. panta 3. punktu paziņoja par individuālo *ad hoc* atbalstu, kas piešķirams SIA „BC GRUPA”.
2. Komisija 2008. gada 4. jūlija vēstulē (*D/52656) pieprasīja papildu informāciju. Latvijas iestādes iesniedza pieprasīto informāciju ar 2008. gada 31. jūlija vēstuli (*A/16073), ko Komisija reģistrēja tajā pašā dienā.

II. ATBALSTA PASĀKUMA APRAKSTS

II.1. Paziņotā atbalsta pasākuma pamatojums un mērķis

3. Paziņotā pasākuma mērķis ir veicināt Kalnciema ielas reģenerāciju Rīgā, restaurējot kultūrvēsturiskās koka ēkas un padarot tās par atkal ekonomiski aktīvām pilsētvides komponentēm. Ar šo pasākumu pabeigs Kalnciema/Melnšila ielas kvartāla attīstības projektu, kā rezultātā tiks radīta sakopta, zaļa pilsētvide, kurā būs ģimeņu mājokļi, biroji un ēdināšanas uzņēmumi.
4. Projektu finansēs, izmantojot Eiropas Ekonomikas zonas finanšu mehānismu (EEZ finanšu mehānisms) un Norvēģijas finanšu mehānismu. Līdzekļus iedalīs Latvijas valsts budžetā, un maksājumus atbalsta saņēmējiem veiks no valsts budžeta.

Viņa ekselence Maris RIEKSTINS kungs
Ārlietu Ministrs
Brīvības bulvāris 36
LV-1395 Rīga

5. Trīs EEZ–EBTA valstis — Īslande, Lihtenšteina un Norvēģija — EEZ finanšu mehānisma ietvaros piešķirs kopumā 600 miljonus eiro tām desmit valstīm, kuras pievienojās ES un EEZ 2004. gada maijā, kā arī Grieķijai, Portugālei un Spānijai. Turklāt Norvēģija piešķirs papildu 567 miljonus eiro Norvēģijas finanšu mehānisma¹ ietvaros tām desmit valstīm, kuras pievienojās ES un EEZ 2004. gadā.
6. Norvēģijas un EEZ finanšu mehānismu prioritārās jomas „Eiropas kultūras mantojuma saglabāšana” vispārējās politikas instruments ir Eiropas kultūras mantojuma aizsardzības, tostarp sabiedriskā transporta un pilsētas atjaunošanas, veicināšana. Koka arhitektūras restaurācija Latvijā ir norādīta kā viena no prioritātes „Eiropas kultūras mantojuma saglabāšana”² īpašām apakšprioritātēm.

II.2. Juridiskais pamats

7. Atbalsta juridiskais pamats ir šādi tiesību akti:
 - Ministru kabineta 2005. gada 8. novembra Noteikumi Nr. 852 par Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas finanšu instrumenta vadības, īstenošanas, uzraudzības, kontroles un novērtēšanas sistēmu;
 - Ministru kabineta 2006. gada 21. novembra Noteikumi Nr. 960 par Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas finanšu instrumenta prioritātes „Eiropas kultūras mantojuma saglabāšana” atklāta konkursa nolikumu;
 - Ministru kabineta 2007. gada 19. jūnija Noteikumi Nr. 396 par valsts budžeta plānošanas procedūru, lai īstenotu EZZ finanšu instrumentu un Norvēģijas valdības divpusējo finanšu instrumentu, un maksājuma procedūru;
 - 2007. gada 18. oktobra Likums par EEZ finanšu instrumenta un Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta vadību („Latvijas Vēstnesis”, 175 (3751), 31.10.2007.).

II.3. Projekts

8. Projekts paredz restaurēt divas koka ēkas Kalnciema ielā un labiekārtot ēkām pieguļošo zemes gabalu.
9. Koka ēkas Kalnciema ielā ir iekļautas UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā. Latvijas iestādes uzsver, ka koka ēku iekļaušana UNESCO sarakstā pamatojas ne vien uz ēku kultūrvēsturisko vērtību, bet arī uz ēkām pieguļošās zaļās teritorijas nozīmību. Ēkas kopā ar Pārdaugavai raksturīgajiem dārziem veido vienotu ansambli, kura atjaunošana sniedz būtisku ieguldījumu EEZ un Norvēģijas finanšu mehānismu Eiropas kultūras mantojuma prioritātes mērķu sasniegšanā. Latvijas iestādes norāda, ka ēku atjaunošana un teritorijas labiekārtošana būs nozīmīgs solis gan Kalnciema/Melnasila kvartāla atjaunošanā, gan Kalnciema ielas kā Rīgas vārtu kopskata uzlabošanā.

¹ Sal. <http://www.eeagrants.org/>

² Sal. Ministru kabineta 2006. gada 21. novembra Noteikumi Nr. 960 par Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas finanšu instrumenta prioritātes „Eiropas kultūras mantojuma saglabāšana” atklāta konkursa nolikumu.

10. Saskaņā ar paziņoto pasākumu divu ēku restaurēšana un teritorijas labiekārtošanas darbi ir piemēroti atbalsta saņemšanai. Izmaksas saistībā ar ēkas Kalnciema ielā 37/1 restaurāciju sasniegs LVL 288 456 (apmēram EUR 413 854³), un izmaksas saistībā ar ēkas Kalnciema ielā 33/2 restaurāciju sasniegs LVL 187 214 (apmēram EUR 268 600). Teritorijas labiekārtošanas darbu izmaksas būs LVL 41 032 (apmēram EUR 58 870). Kopējie attaisnotie izdevumi ir LVL 516 702 (apmēram EUR 741 324). Paredzētais projekta ilgums ir 12 mēneši.

II.4. Atbalsta saņēmējs

11. Projekta iesniedzējs SIA „BC GRUPA” Komisijas 2003. gada 6. maija Ieteikuma par mikro, mazo un vidējo uzņēmumu definīciju⁴ nozīmē ir mazais uzņēmums, kuru izveidoja 2002. gada augustā. Latvijas iestādes norāda, ka uzņēmuma galvenās saimnieciskās darbības atbilst šādiem *NACE* kodiem⁵: DD203 — „Koka celtniecības un galdniecības izstrādājumu ražošana”; F04521 — „Ēku vispārējā būvniecība un inženiertehniskie darbi”; F0454 — „Būvdarbu pabeigšana”. SIA „BC GRUPA” pieder divas ēkas Kalnciema ielā 37/1 un 33/2 un tām piegulošais zemes gabals.
12. Latvijas iestādes uzsver, ka SIA „BC GRUPA” ir ieguvusi plašu pieredzi vēsturisku koka ēku atjaunošanā. Tās nozīmīgākais veikums ir Kalnciema/Melnas ielu kvartālā esošā ēku kompleksa atjaunošana.
13. SIA „BC GRUPA” aktīvi iesaistās nevalstiskās organizācijas ASF „Latvia Nostra” ierosinātajā Kalnciema ielas attīstības projektā un par savu darbību kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanā ir guvusi Rīgas domes un citu sabiedrisku un nevalstisku organizāciju atzinību.
14. Latvijas iestādes uzsver, ka projekts nodrošinās Kalnciema/Melnas ielas kvartāla un tuvākās apkārtnes iedzīvotāju vajadzības. Kvartālu šobrīd attīsta par integrētu, ekonomisku aktīvu teritoriju, ietverot apkārtējās vides uzlabošanu un teritorijas labiekārtošanu, kā arī vēsturisko ēku atjaunošanu. Plašākā nozīmē projekts ir nozīmīgs visai Rīgas pilsētai un arī valstij. Pirmkārt, Latvijas iestādes norāda, ka projekta īstenošana ļaus saglabāt šo svarīgo kultūrvēsturisko mantojumu un paildzināt koka ēku ekonomisko dzīvi, vienlaicīgi saglabājot arhitektūru. Otrkārt, Kalnciema iela ir kļuvusi par Rīgas un Latvijas vērtiem, jo atrodas uz stratēģiski svarīgas satiksmes maģistrāles, kas savieno Starptautisko lidostu „Rīga” un Jūrmalas pilsētu ar Rīgas pilsētas centru. Visbeidzot, dalība šādu vēsturiski svarīgu objektu restaurācijā ir arī lieliska iespēja amatniekiem pilnveidot savas prasmes koka arhitektūras restaurācijas darbos.

II.5. Atbalsta pasākums

15. Atbalstu SIA „BC GRUPA” projektam pilnībā finansēs no EEZ/Norvēģijas finanšu mehānismiem. Latvijas iestādes norāda, ka paziņotā atbalsta pasākumam nav paredzēts neviens cits valsts līdzfinansējums.

³ Valūtas maiņas kurss LVL/EUR 0,6970.

⁴ OV L 124, 20.5.2003., 36. lpp.

⁵ Padomes 1990. gada 9. oktobra Regula (EEK) Nr. 3037/90 par saimniecisko darbību statistisko klasifikāciju Eiropas Kopienā (OV L 293, 24.10.1990., 1. lpp.).

16. Latvijas iestādes norāda, ka atbalsta saņēmējs pieteikumu atbalsta piešķiršanai iesniedza 2007. gada 5. martā, t.i., pirms tika sākts darbs pie projekta.
17. Latvijas iestādes paziņoja par atbalstu, ko piešķir kā tiešo dotāciju ar kopējo summu LVL 335 856 (apmēram EUR 481 861), kas atbilst atbalsta intensitātei 65 % apmērā no piemērojamām izmaksām LVL 516 702 (apmēram EUR 741 324) apmērā.
18. Saskaņā ar paziņojumu konkrēto individuālo *ad hoc* atbalstu nevar apvienot ar citu vietēja, reģionāla, valsts vai Kopienas līmeņa pasākumu ietvaros saņemtu atbalstu, lai segtu tās pašas projekta izmaksas.
19. Latvijas iestādes ir apstiprinājušas, ka paziņotais atbalsts tiks attiecināts tikai uz būtiskākajiem renovācijas darbiem, kas vajadzīgi koka ēku Kalnciema ielā 37/1 un 33/2 un tām pieguļošā zemes gabala pienācīgai ekspluatācijai, uzturēšanai un vēsturiskās vērtības saglabāšanai, un ka paziņotais atbalsts nepārsniedz minimālos nepieciešamos pasākumus, lai sasniegtu mantojuma saglabāšanas mērķi.
20. Latvijas iestādēm ir jānodrošina, ka zemes gabals ar ēkām paliks SIA „BC GRUPA” īpašumā vismaz desmit gadus pēc projekta nobeiguma ziņojuma apstiprināšanas. Pēc projekta pabeigšanas Latvijas iestādēm ir arī jānodrošina, ka atbalsta saņēmējs pienācīgi uztur īpašumu un izveido fondu, kas paredzēts projekta rezultātu uzturēšanai un kurā tiek iemaksāta attiecīga ikgadēja summa vismaz 1 % apmērā no kopējām projekta izmaksām.

III. NOVĒRTĒJUMS

III.1. Valsts atbalsta konstatēšana atbilstoši EK līguma 87. panta 1. punktam

21. Atbalstu SIA „BC GRUPA” piešķir, izmantojot valsts līdzekļus. Atbalstu finansē no valsts līdzekļiem, jo EEZ/Norvēģijas finanšu mehānismu līdzekļus izmaksā no konta, ko Latvija ir izveidojusi un kas tai pieder. Latvijas iestādes pārvalda līdzekļus, veic līdzekļu saņēmēju priekšatlasi un veic maksājumus no šiem līdzekļiem. Tādējādi līdzekļi atrodas Latvijas iestāžu rīcībā un ir piedēvējami Latvijai.
22. Ar šo atbalstu uzņēmumam SIA „BC GRUPA” tiek piešķirtas ekonomiskas priekšrocības salīdzinājumā ar citiem uzņēmumiem, kuri šādu atbalstu nesaņem un kuriem ēku restaurācijas izmaksas jāsedz no saviem līdzekļiem, nesaņemot finansiālu atbalstu.
23. Tā kā paziņotais pasākums attiecas uz individuālo *ad hoc* atbalstu, kas piešķirts vienam uzņēmumam — SIA „BC GRUPA”, tas tiek uzskatīts par selektīva rakstura pasākumu.
24. Vairumā gadījumu esošo kultūrvēsturisko pieminekļu restaurācija pati par sevi neietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm⁶. Šis projekts, par kuru veic izmeklēšanu, ir vietēja rakstura un nozīmes projekts. Tomēr, veicot tādas saimnieciskās darbības kā, piemēram, restaurēto ēku izīrēšanu vai dažkārt — pārdošanu, atbalsta saņēmējs varētu konkurēt ar uzņēmumiem, kuri darbojas citās dalībvalstīs. Šī iemesla dēļ nedrīkst izslēgt

⁶ Sal. Komisijas 2002. gada 9. aprīļa lēmums lietā N 560/2001 un NN 17/2002 — *Brighton West Pier – UK*, OV C 239, 4.10.2002.; Komisijas 2005. gada 20. jūlija lēmums lietā NN 55/2005 (ex N 595/2004) — *Heritage conservation – Poland*, OV C 295, 26.11.2005.

iespēju, ka pastāv ietekme uz Kopienas iekšējo tirdzniecību un konkurences izkropļojumi.

25. Tādējādi Komisija nevar izslēgt iespēju, ka paziņotais pasākums ir valsts atbalsts EK līguma 87. panta 1. punkta nozīmē.

III.2. Atbalsta pasākuma likumība

26. Paziņojot par atbalstu projektam pirms tā īstenošanas, Latvijas iestādes izpildīja savas saistības, kas paredzētas EK līguma 88. panta 3. punktā.

III.3. SADERĪBA

27. Saskaņā ar EK līguma 87. panta 3. punkta d) apakšpunktu atbalstu, kas veicina kultūru un kultūras mantojuma saglabāšanu, var uzskatīt par saderīgu ar kopējo tirgu, ja tāds atbalsts neiespaido tirdzniecības apstākļus un konkurenci Kopienā tiktāl, ka tas ir pretrunā kopīgām interesēm. Komisija uzskata, ka uz attiecīgo pasākumu attiecas izņēmums saskaņā ar EK līguma 87. panta 3. punkta d) apakšpunktu šādu iemeslu dēļ.
28. Atbilstoši EK līguma 151. pantam kultūras mantojuma glabāšana ir joma, kas sniedz ieguvumu visiem Eiropas iedzīvotājiem. Šā projekta mērķis ir kultūras mantojuma saglabāšana. Divas koka ēkas Kalnciema ielā un tām pieguļošā zaļā teritorija ir iekļauta UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā. To atjaunošana sniedz būtisku ieguldījumu EEZ un Norvēģijas finanšu mehānismu Eiropas kultūras mantojuma prioritātes mērķu sasniegšanā. Turklāt šajā lietā paredzētā atjaunoto ēku izmantošana atbilst kultūras mantojuma saglabāšanas mērķim. Tādējādi pārskatāmā pasākuma mērķis ir Latvijas kultūras mantojuma saglabāšana.
29. Turklāt minētais finanšu pasākums attiecas tikai uz koka ēku visvairāk bojātajām daļām, kuras steidzami jāatjauno, lai nodrošinātu šo ēku pienācīgu uzturēšanu un darbību. Minētā pasākuma darbības joma aptver tikai kultūras mantojuma aizsardzību, jo renovācijas darbi ir stingri ierobežoti un paredzēti koka ēku un tām pieguļošā zemes gabala pienācīgai ekspluatācijai, uzturēšanai un vēsturiskās vērtības saglabāšanai, un paziņotais atbalsts nepārsniedz minimālos nepieciešamos pasākumus, lai sasniegtu mantojuma saglabāšanas mērķi. Turklāt atjaunotās ēkas un zemes gabals paliks atbalsta saņēmēja īpašumā vismaz desmit gadus pēc projekta nobeiguma ziņojuma apstiprināšanas. Atbalsta saņēmēja pienākums ir arī pienācīgi uzturēt īpašumu un izveidot fondu, kas paredzēts projekta rezultātu uzturēšanai un kurā tiek iemaksāta attiecīga ikgadēja summa. Tādējādi finansējuma vienīgais mērķis ir restaurēt koka ēkas Kalnciema ielā, padarot tās par atkal ekonomiski aktīvām pilsētvides komponentēm.
30. Komisija arī atzīmē, ka atbalsta saņēmējs savu pieteikumu atbalstam iesniedza, pirms tika sākts darbs pie projekta. Skaidrs, ka bez atbalsta koka ēku atjaunošanu nevarētu veikt un minēto ēku stāvoklis vēl vairāk pasliktinātos.
31. Lai gan nedrīkst izslēgt iespēju, ka šajā lietā pastāv ietekme uz konkurenci un Kopienas iekšējo tirdzniecību, minētā ietekme šķiet ierobežota.
32. Ņemot vērā to, ka finanšu pasākums tiks attiecināts tikai uz būtiskākajiem renovācijas un atjaunošanas darbiem, kas nepieciešami koka ēku un tām pieguļošā zemes gabala

kultūrvēsturiskās vērtības saglabāšanai, Komisija uzskata, ka šāds atbalsts veicina kultūras mantojuma saglabāšanu un neiespāido tirdzniecības apstākļus un konkurenci Kopienā tiktāl, ka tas ir pretrunā kopīgām interesēm EK līguma 87. panta 3. punkta d) apakšpunkta nozīmē⁷.

33. Pamatojoties uz iepriekš minēto, Komisija uzskata, ka uz konkrēto pasākumu attiecas izņēmums saskaņā ar EK līguma 87. panta 3. punkta d) apakšpunktu, jo ar šo pasākumu tiek saglabāts valsts kultūras mantojums un tas neiespāido tirdzniecības apstākļus un konkurenci Kopienā tiktāl, ka tas ir pretrunā kopīgām interesēm EK līguma 87. panta 3. punkta d) apakšpunkta nozīmē.

III.4. Secinājums

34. Ņemot vērā iepriekš izklāstīto novērtējumu, Komisija ir konstatējusi, ka pasākums, par kuru veic izmeklēšanu, ir valsts atbalsts EK līguma 87. panta 1. punkta nozīmē. Komisija uzskata, ka paziņotais atbalsts LVL 335 856 apmērā SIA „BC GRUPA” ir saderīgs ar kopējo tirgu saskaņā ar EK līguma 87. panta 3. punkta d) apakšpunktu.

IV. LĒMUMS

35. Komisija attiecīgi nolēma uzskatīt minēto pasākumu par saderīgu ar EK līgumu.
36. Ja šajā vēstulē ir konfidenciāla informācija, ko nedrīkst izpaust trešām personām, lūdzam informēt Komisiju piecpadsmit darba dienu laikā pēc šīs vēstules saņemšanas. Ja Komisija noteiktajā termiņā nesaņems šādu pamatotu lūgumu, tā uzskatīs, ka Jūs piekrītat tam, ka informācija tiek paziņota trešām personām un vēstules pilns teksts autentiskajā valodā tiek publicēts tīmekļa vietnē:
http://ec.europa.eu/community_law/State_aid/index.htm.

⁷ Sal. Komisijas 2003. gada 13. maija lēmums lietā NN 95/2002 — *Historic Environment Regeneration Scheme – UK*, OV C 186, 6.8.2003., un Komisijas 2003. gada 27. maija lēmums lietā NN 11/2002 — *National Heritage Memorial Fund – UK*, OV C 187, 7.8.2003.

Jūsu pieprasījums jānosūta ierakstītā vēstulē vai pa faksu uz šādu adresi:

European Commission
Directorate-General for Competition
State Aid Greffe
B-1049 Brussels
Faksa Nr.: 32 2 296 12 42

Ministra kungs, lūdzu, pieņemiet manus visdziļākos cieņas apliecinājumus,

Komisijas vārdā -

Andris Piebalgs
Komisijas loceklis